

▶ Kainuu
2/2005

PK-YRITYYSBAROMETRI

 Kainuun Yrittäjät

 FINNVERA

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Syksyn 2005 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3400 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Tässä syksyn 2005 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, yritysten kasvuhakuisuutta, odotettavissa olevia omistusjärjestelyjä ja maksuhäiriöitä.

Helsingissä 13.10.2005

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Kainuun ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19
12 Pk-yritysten verkostoituminen.....	22

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä vajaa kolmannes (29%) ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja noin joka kuudes (18%) heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat heikentyneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samaa tasoa kuin keväällä 2005.

Koko maan ja Kainuun pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Investointien arvon suhteen ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Sen sijaan erityisesti liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden kehittymistä arvioitiin Kainuussa koko maata kielteisemmin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoi saldoluvun mukaan pienempi osuus Kainuun kuin koko maan pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Kainuussa heikkommat kuin keväällä 2005. Suhdannenäkymät ovat alueella nyt samalla tasolla kuin vuonna 2004. Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat hieman paremmat kuin edellisessä kyselyssä.

Kainuussa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat yleinen suhdante-tilanne/maailmantilanne, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä työn sivukulut. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla ja vakuuksien puute 5 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen yhtä suurena kehittämisen esteenä kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,9 prosenttia ja Kainuun pk-yritykset 9,0 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Kainuun pk-yritykset investoivat rakennuksiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän rakennuksiin, keskimääräistä vähemmän alueella puolestaan investoidaan koneisiin ja laitteisiin.

Kainuussa toimivista pk-yrityksistä 32 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 31 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Kainuun pk-yrityksistä 91 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 21 prosenttia Finnverasta ja 2 prosenttia pääomasijoittajalta.

Alueella toimivista pk-yrityksistä 13 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Kainuun pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (85%) ja Finnverasta (10%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä odottaa joka kymmenes yritys Kainuussa ja noin joka kuudes yritys koko maassa.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2005.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3402 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 25.7.-26.8.2005. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Kainuun osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä pääekonomisti Jarkko Soikkeli ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).**
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%**

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

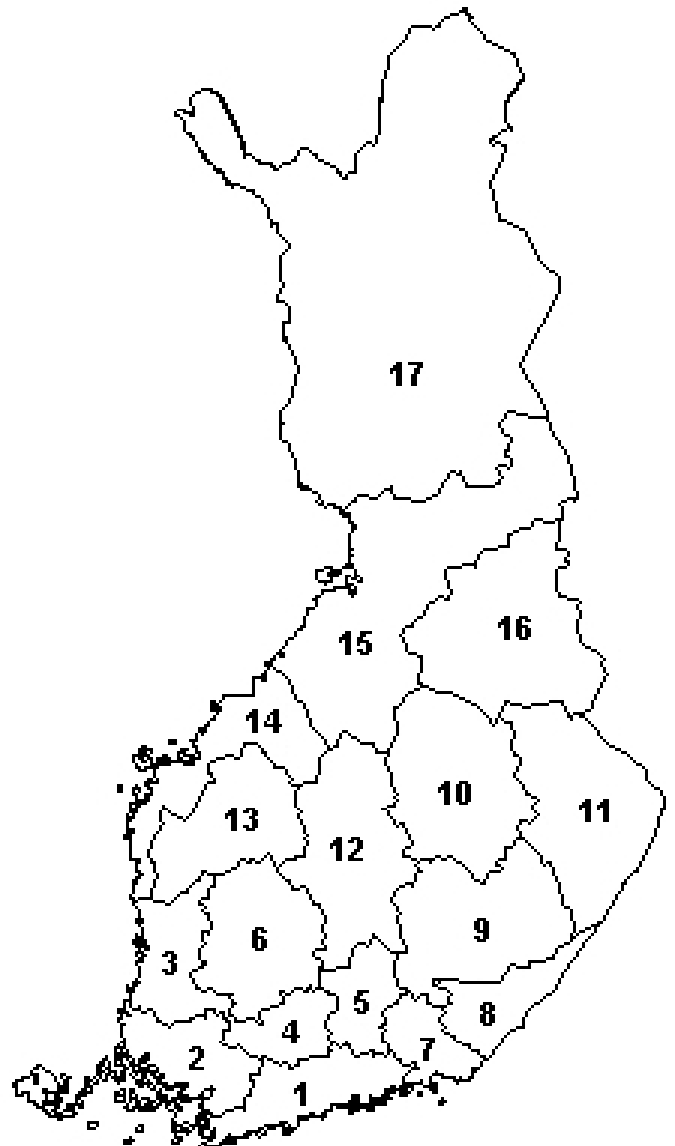
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2005
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	KAINUU	79	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	25%
	Rakentaminen (TOL: 45)	19	24%
	Kauppa (TOL: 50-52)	20	25%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	20	25%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	46	58%
	5 - 9 henkilöä	22	28%
	10 - 19 henkilöä	5	6%
	20 - 49 henkilöä	4	5%
	50 + henkilöä	2	3%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2004	Alle 0,20 milj. euroa	16	20%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	22	28%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	17	22%
	1,50 + milj. euroa	11	14%
	Ei vastausta	13	16%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	3	4%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	36	46%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	28	35%
	Ei kasvutavoitteita	11	14%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	68	86%
	Kyllä	11	14%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	54	68%
	1996 - 2000	13	16%
	2001 - 2005	12	15%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	59	75%
	Palkattu toimitusjohtaja	12	15%
	Muut	8	10%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

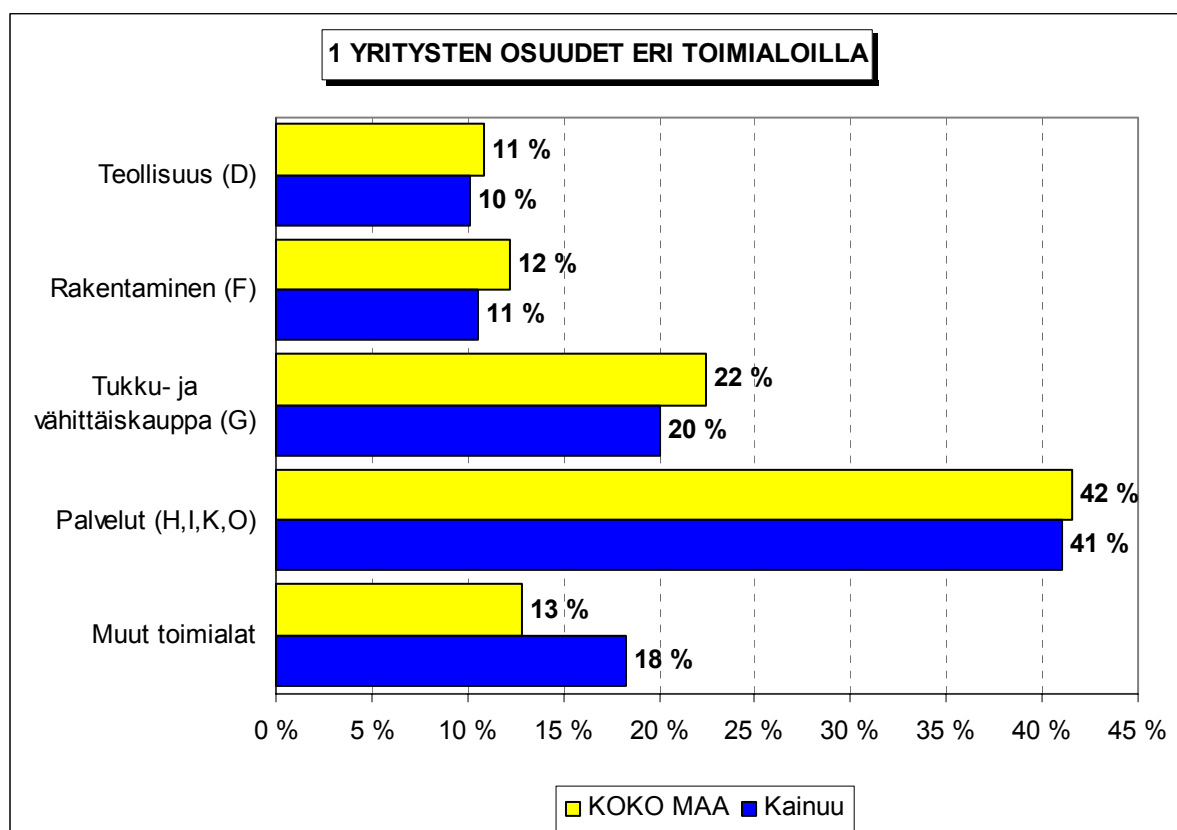

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Kainuun ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2003 noin 228400 yritystä. Näistä yrityksistä 3000¹ toimi Kainuussa. Kainuussa on tukku- ja vähittäiskaupan alan yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa, rakennusalalla sekä palvelualoilla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Kainuussa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

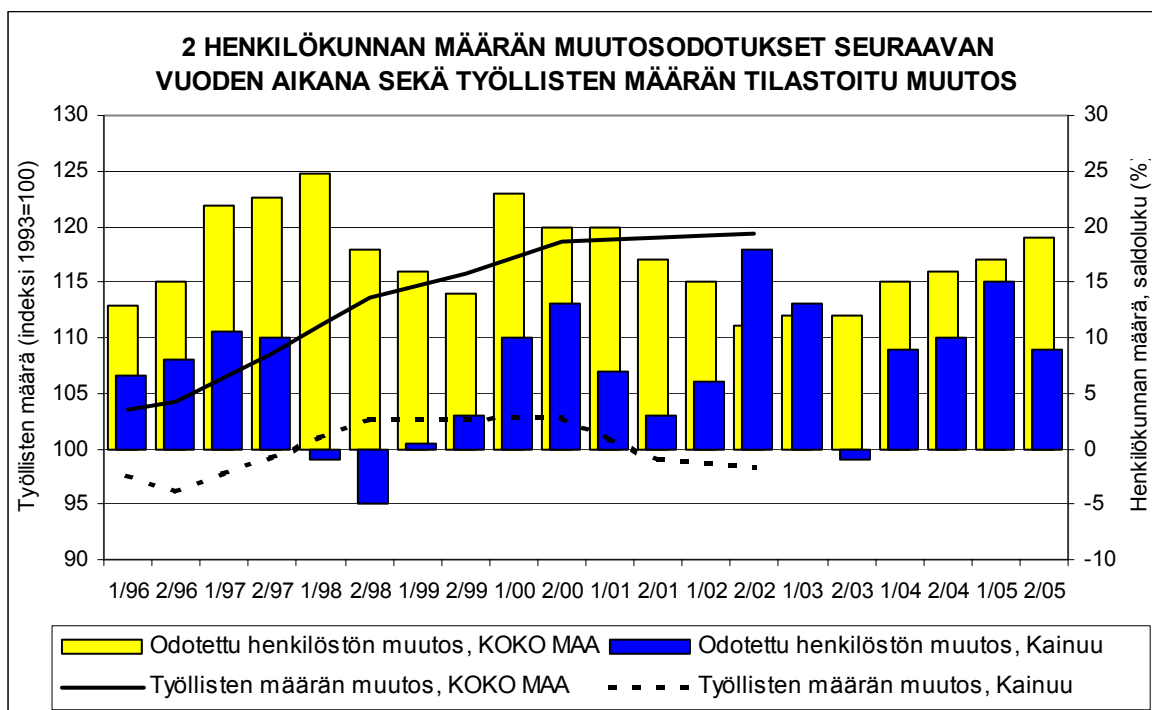
Kainuussa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2002 noin 14000 henkilöä². Työttömyysaste oli talvella 2004 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2004) mukaan koko maassa 7,9 % ja Kainuussa 17,2 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	23	73	4	19
Kainuu	13	83	4	9

Kainuussa toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella heikompi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Kainuussa heikommät kuin keväällä 2005 (saldoluku +15 %). Suhdannenäkymät ovat alueella nyt samalla tasolla kuin vuonna 2004. Valtakunnallisesti henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat hieman paremmät kuin edellisessä kyselyssä, sillä keväällä 2005 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +17 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Kainuun työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Kainuun pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2002.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

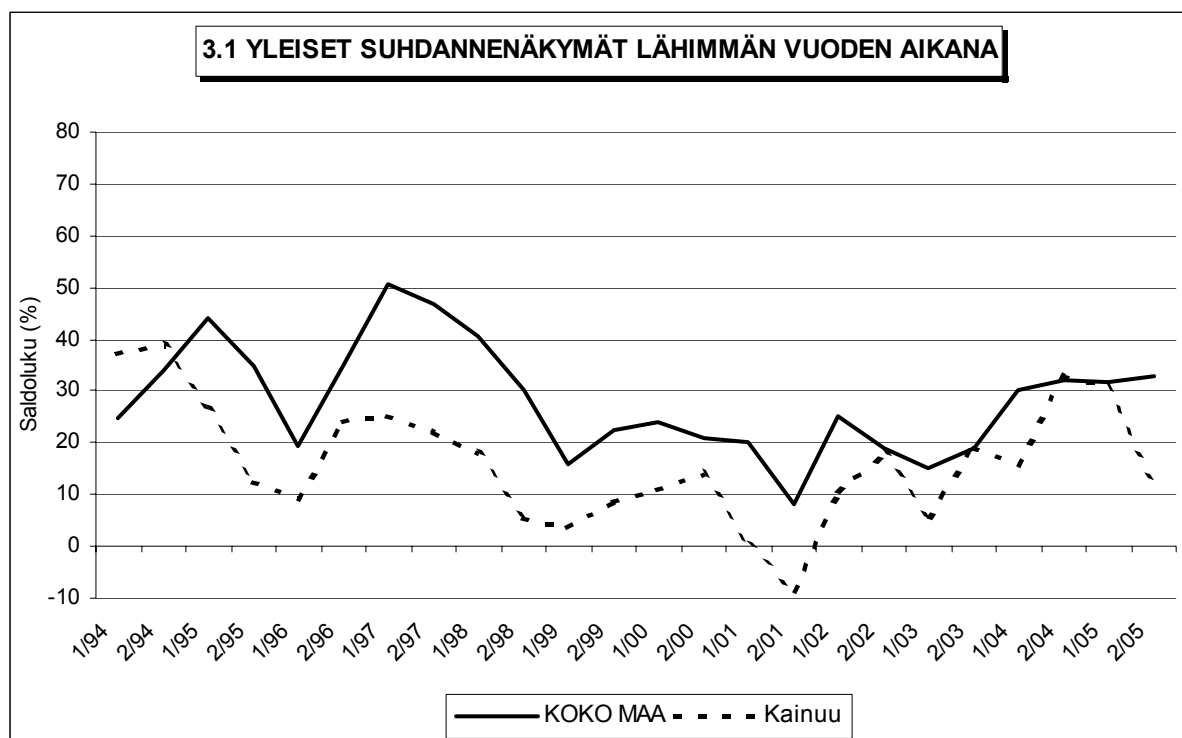
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee %	Pysyy ennallaan %	Huononee %	Saldoluku %
KOKO MAA	40	53	7	33
Kainuu	29	53	18	11

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Kainuussa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Kainuussa toimivista pk-yrityksistä vajaa kolmannes (29%) ennakoii suhdannenäkymien paranevan ja noin joka kuudes (18%) heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna Kainuussa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat heikentyneet. Koko maassa pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samaa tasoa kuin keväällä 2005.

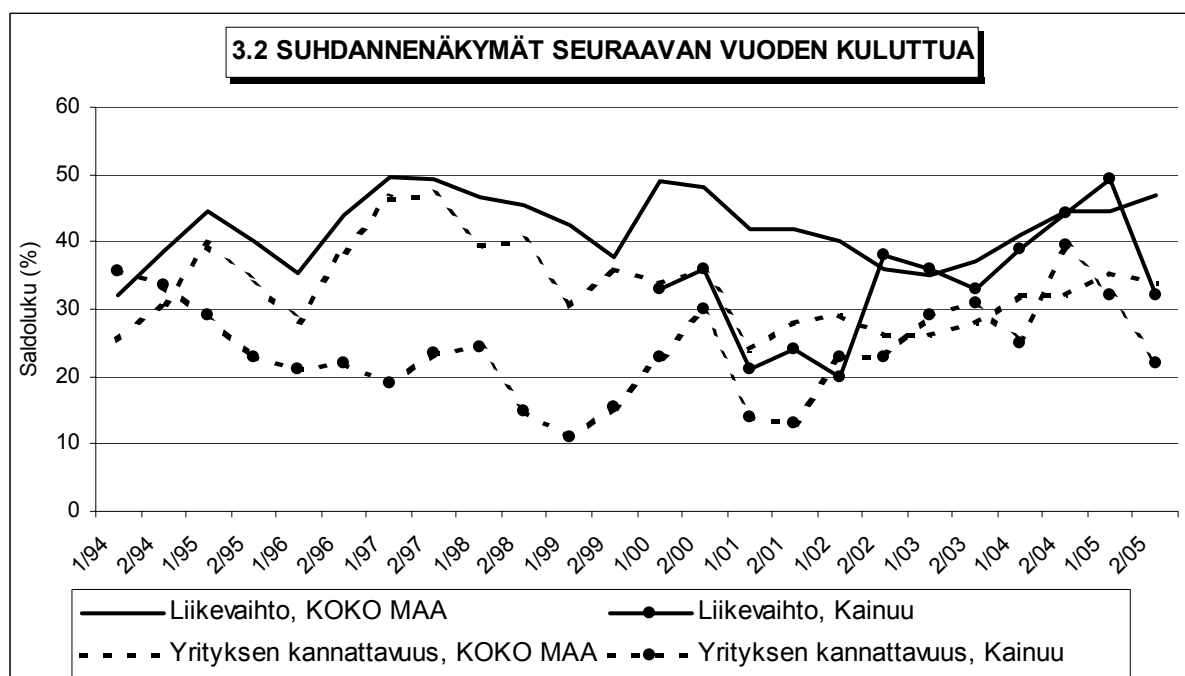
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	55	23	24	10	11	41	42	41
Yhtä suuri	37	66	73	89	88	53	49	56
Pienempi	8	10	3	1	1	6	8	3
Saldoluku (%)	47	13	21	9	10	35	34	38
Kainuu								
Suurempi	45	20	20	4	5	24	37	35
Yhtä suuri	42	76	78	96	94	69	48	63
Pienempi	13	3	3	0	1	7	15	1
Saldoluku (%)	32	17	17	4	4	17	22	34

Koko maan ja Kainuun pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Investointien arvon suhteen ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät hieman paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Sen sijaan erityisesti liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden kehittymistä arvioitiin Kainuussa koko maata kielteisemmin. Tuotantokustannusten kasvua ennakoi saldoluvun mukaan pienempi osuus Kainuun kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Sekä liikevaihdon että yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Kainuussa heikentyneet kevään 2005 tilanteeseen verrattuna.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometristä.

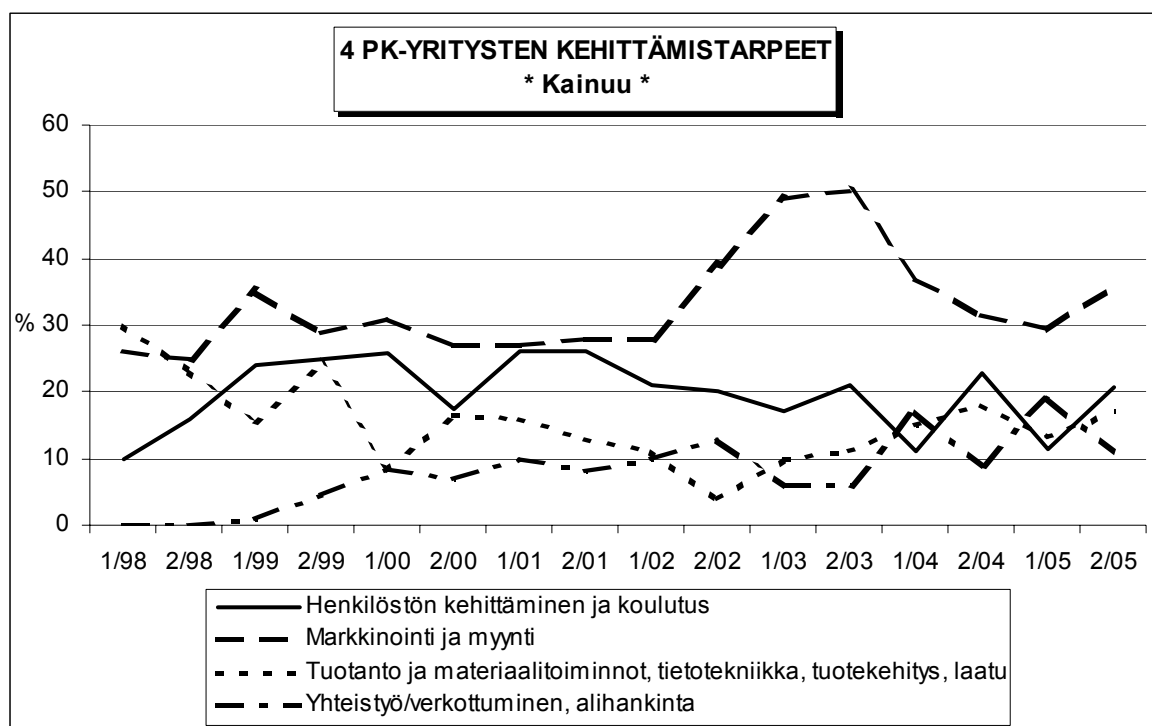
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Johtaminen	5	1
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	17	21
Markkinointi ja myynti	36	36
Vienti ja kansainvälistyminen	2	4
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	2
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	12	17
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	12	11
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	1
Muu	1	1
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	5

Kainuun pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Seuraavaksi eniten kehittämistarvetta on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Koko maan tilanteeseen verrattuna alueen pk-yrityksissä on suhteellisesti enemmän kehittämistarvetta tuotanto ja materiaalitoiminnoissa, tietotekniikassa, tuotekehityksessä sekä laadussa. Myös henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa koetaan olevan alueella hieman enemmän kehittämistarpeita kuin koko maassa keskimäärin. Vastaavasti johtamisessa on alueella jonkin verran vähemmän kehittämistarpeita kuin koko maassa keskimäärin.

Kevään 2005 tilanteeseen verrattuna ovat yhteistyöhön/verkottumiseen sekä alihankintaan liittyvät kehittämistarpeet vähentyneet Kainuussa. Sen sijaan selvimmin ovat lisääntyneet henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen liittyvät kehittämistarpeet.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

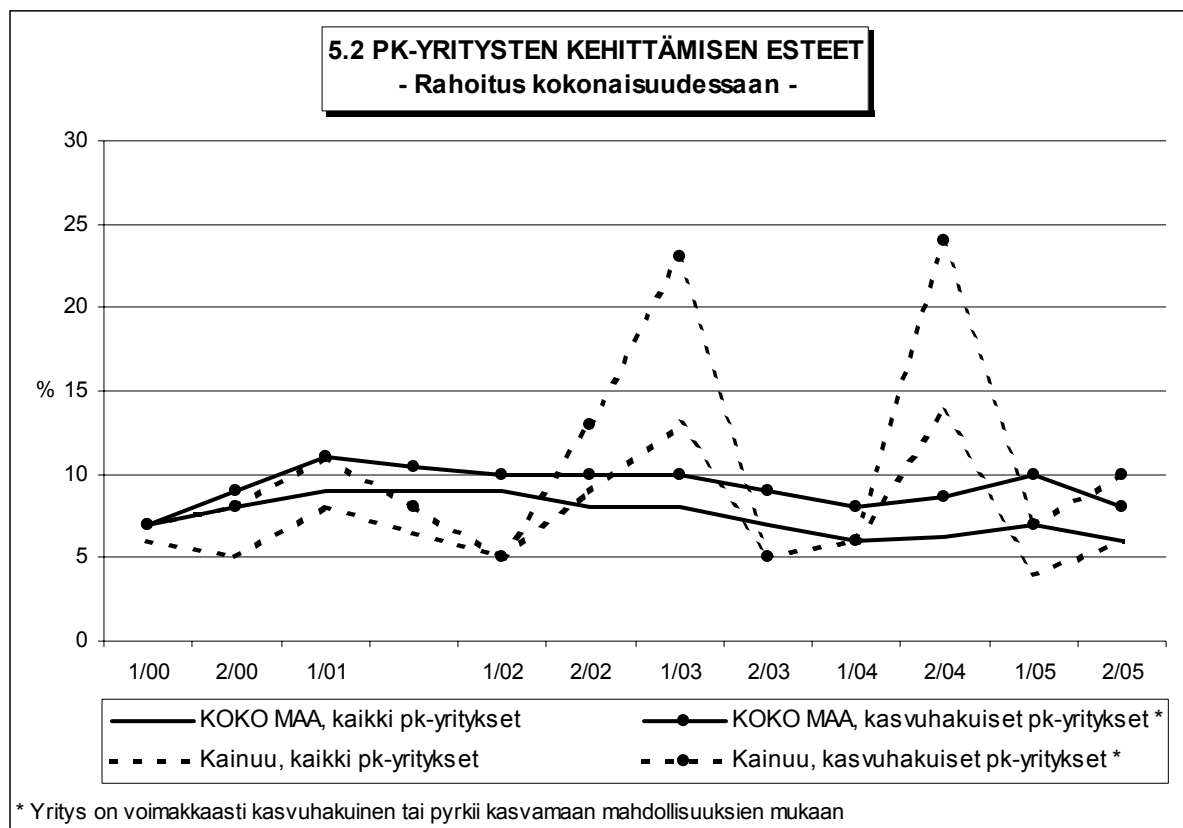
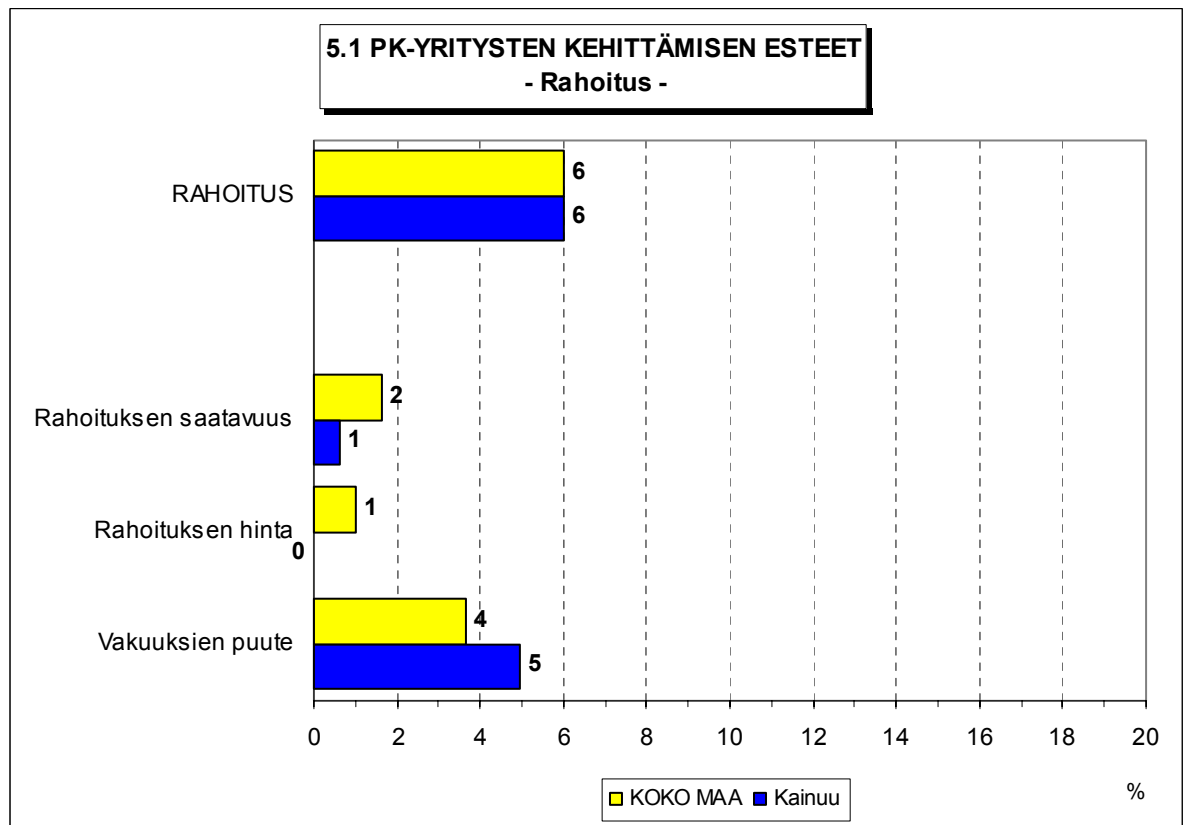
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Kainuu
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	3
byrokratia	3	3
työlainsäädäntö	0	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	0
KUSTANNUSTASO	12	11
verotus	2	1
palkkataso	2	1
työn sivukulut	4	8
muut tuotantokustannukset	3	1
KILPAILUTILANNE	25	14
kireä kilpailutilanne	17	7
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	1
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	0
markkinoita vääristävät tuet	1	0
harmaa talous, konkurssit jne.	1	0
kysynnän riittämättömyys	3	7
RAHOITUS	6	6
rahoituksen saatavuus	2	1
rahoituksen hinta	1	0
vakuuksien puute	4	5
RESURSSITEKIJÄT	17	19
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	11
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	1	0
toimitilat	1	2
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	6
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	18	18
MUUT TEKIJÄT	6	4
EI OSAA SANOA	10	26

Kainuussa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat yleinen suhdanne-tilanne/maailmantilanne, ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä työn sivukulut.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Kainuun pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla ja vakuuksien puute 5 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Kainuussa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen yhtä suurena kehittämisen esteenä kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Kainuussa toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta hieman suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

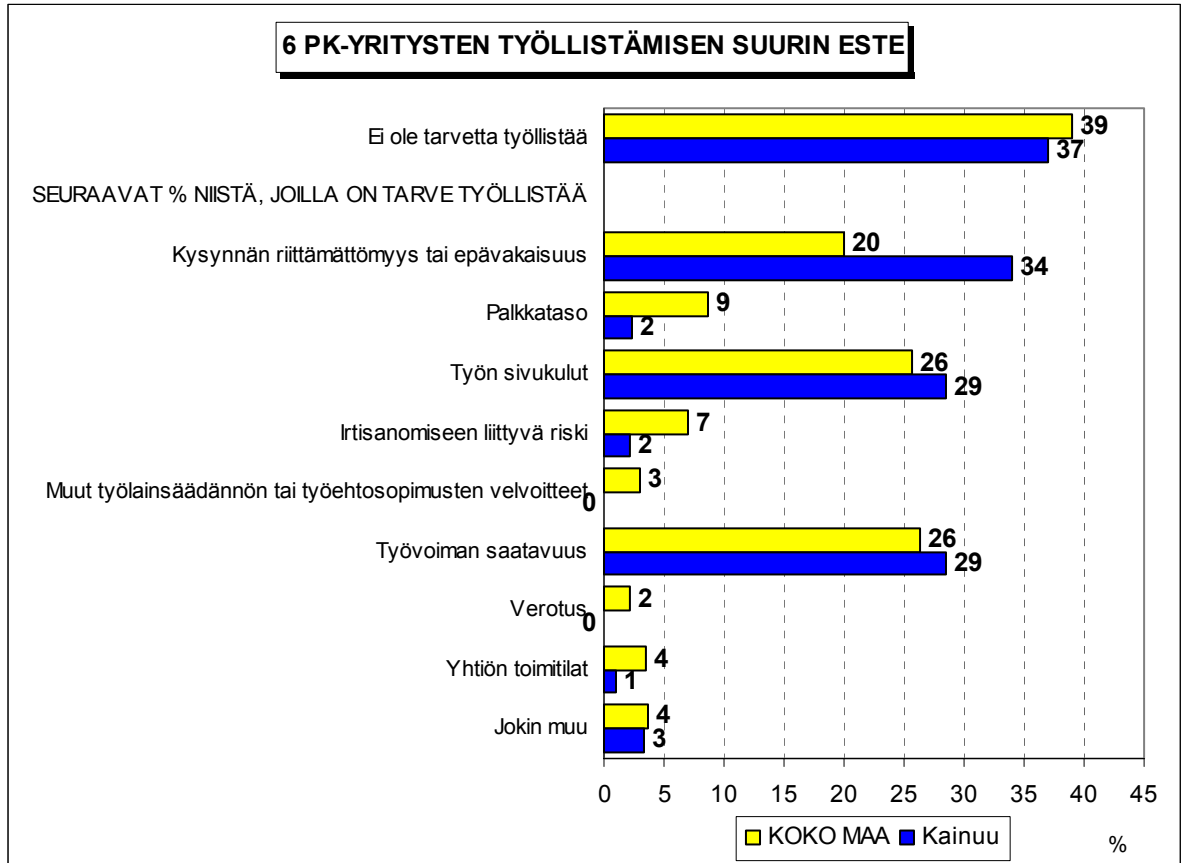
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Ei ole tarvetta työllistää	39	37
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	20	34
Palkkataso	9	2
Työn sivukulut	26	29
Irtisanomiseen liittyvä riski	7	2
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet	3	0
Työvoiman saatavuus	26	29
Verotus	2	0
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	4	1
Jokin muu	4	3

Kainuun pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus, työn sivukulut sekä työvoiman saatavuus. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi niin ikään työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus koetaan Kainuussa suuremmaksi työllistämisen esteeksi kuin koko maassa keskimäärin. Koko maan pk-yrityksistä 39 prosentilla ja Kainuun pk-yrityksistä 37 prosentilla ei ole tarvetta työllistää.

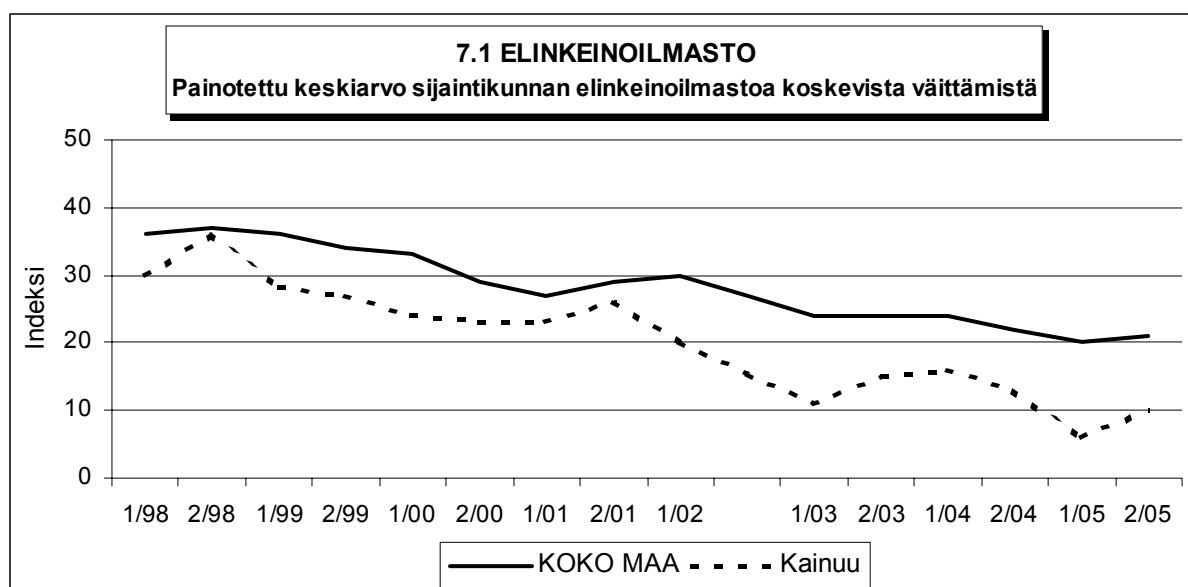

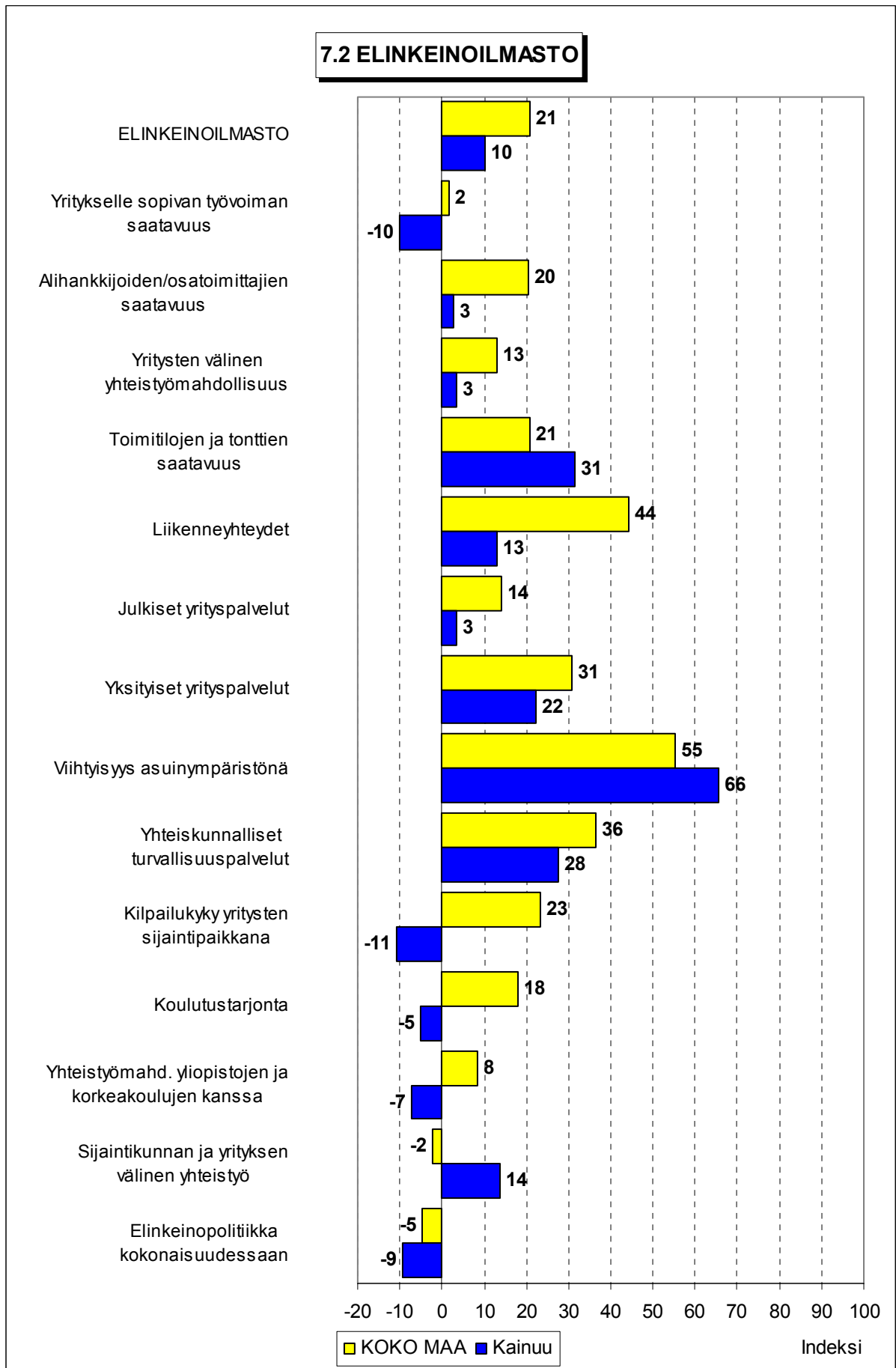
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Kainuu
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	2	-10
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	20	3
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	13	3
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	31
Liikenneyhteydet	44	13
Julkiset yrityspalvelut	14	3
Yksityiset yrityspalvelut	31	22
Viihtyisyys asuinympäristönä	55	66
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	36	28
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	-11
Koulutustarjonta	18	-5
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	8	-7
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	-2	14
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-5	-9
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	21	10

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Kainuussa tyytymättömämpiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä, toimitilojen ja tonttien saatavuuteen, yhteiskunnallisiin turvallisuuspalveluihin sekä yksityisiin yrityspalveluihin. Suhteellisesti tyytymättömiä Kainuussa toimivat pk-yritykset ovat kilpailukykyyn yrityksen sijaintipaikkana, yrityksille sopivan työvoiman saatavuuteen sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön, viihtyisyyteen asuinympäristönä sekä toimitilojen ja tonttien saatavuuteen. Sen sijaan muuta maata tyytymättömämpiä Kainuussa ollaan erityisesti liikenneyhteyksiin, kilpailukykyyn yritysten sijaintipaikkana sekä koulutustarjontaan. Kokonaisuudessaan tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Kainuussa hieman parantunut kevääseen 2005 verrattuna.

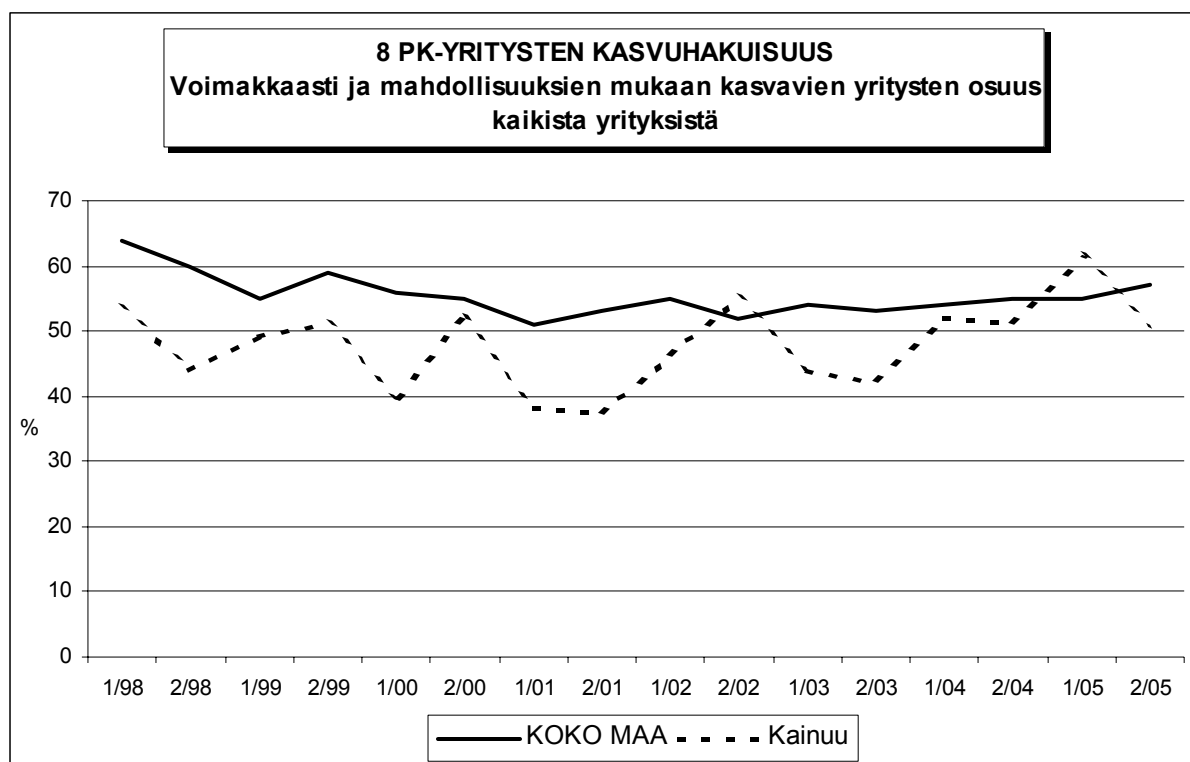
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA %	Kainuu %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	8	3
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	49	48
Pyrimme säilyttämään asemamme	28	35
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	14	13
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1

Kainuussa on hieman vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja niin ikään prosentti Kainuun pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä sekä myynnin ja markkinoinnin lisäämistä kotimaassa.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Kainuussa yhteensä 51 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 57 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Kainuussa vähentynyt keväästä 2005. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on nyt samalla tasolla kuin vuonna 2004.

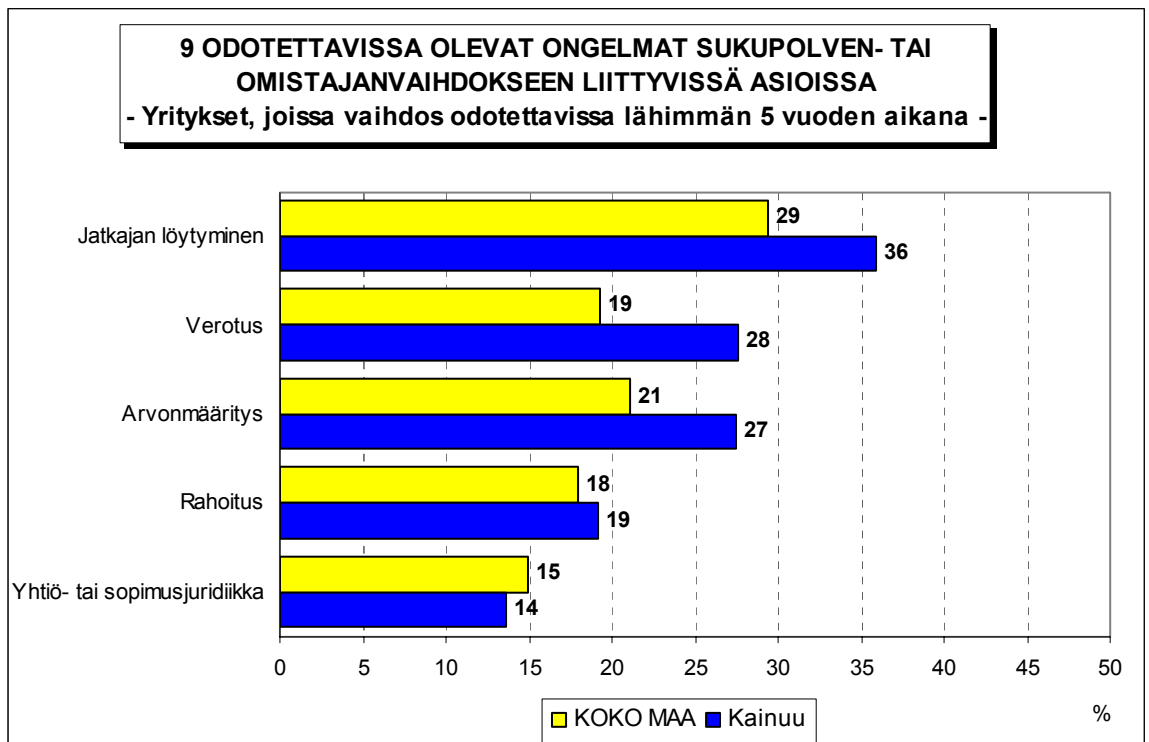
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Kainuu %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	84	89
Kyllä	16	11
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	73	73
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	7	17
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	11	7
Ei osaa sanoa	9	3

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana noin joka yhdeksännessä Kainuussa toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut noin joka kuudennessa pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden noin joka kuudennessa pk-yrityksessä, Kainuussa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa noin joka neljännessä pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia jatkajan löytymisessä.

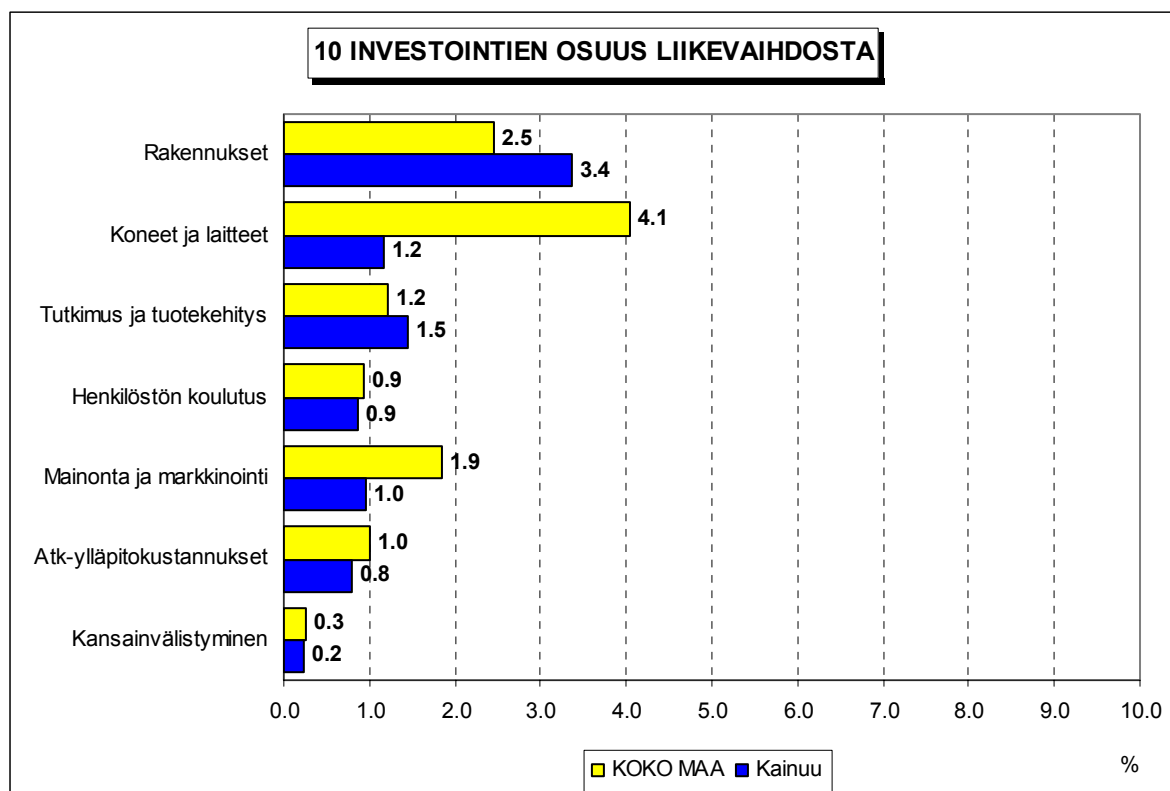

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Kainuu %
Rakennukset	2.5	3.4
Koneet ja laitteet	4.1	1.2
Tutkimus ja tuotekehitys	1.2	1.5
Henkilöstön koulutus	0.9	0.9
Mainonta ja markkinointi	1.9	1.0
Atk-ylläpitokustannukset	1.0	0.8
Kansainvälistyminen	0.3	0.2
YHTEENSÄ	11.9	9.0

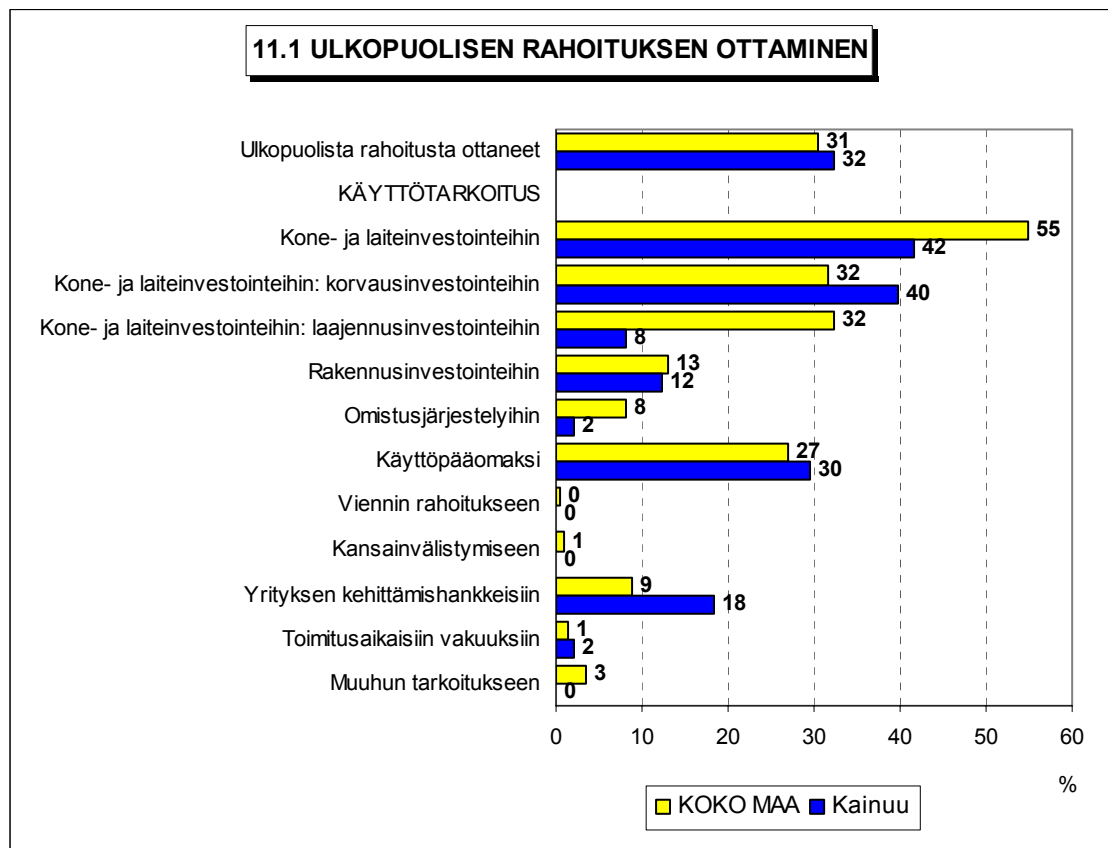
Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,9 prosenttia ja Kainuun pk-yritykset 9,0 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Kainuun pk-yritykset investoivat rakennuksiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän rakennuksiin, keskimääräistä vähemmän alueella puolestaan investoidaan koneisiin ja laitteisiin.

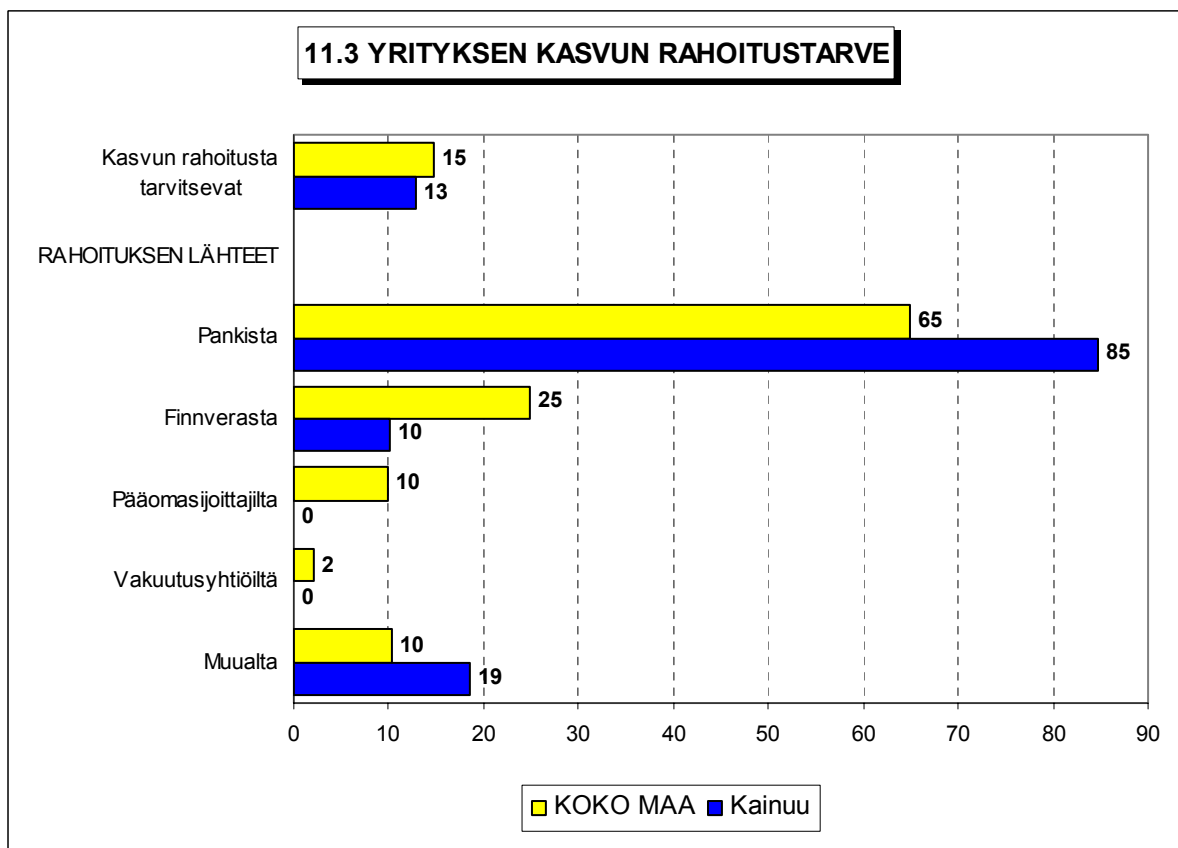
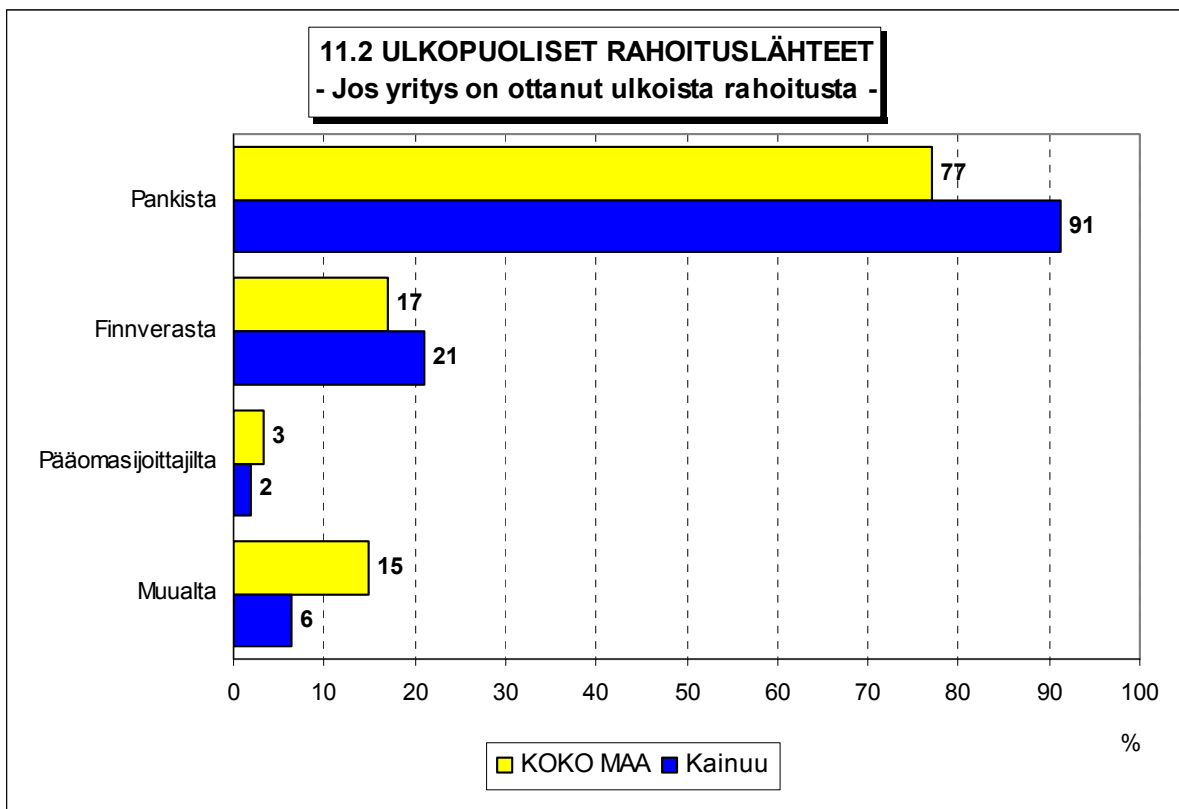

11 Pk-yritysten rahoitus

Kainuussa toimivista pk-yrityksistä 32 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta kuluneen vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta on hankkinut 31 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset ovat hankkineet rahoitusta kone- ja laiteinvestointeihin sekä käyttöpääomaksi. Kainuun pk-yrityksistä 91 prosenttia on hankkinut ulkopuolisen rahoituksen pankista, 21 prosenttia Finnverasta ja 2 prosenttia pääomasijoittajalta.

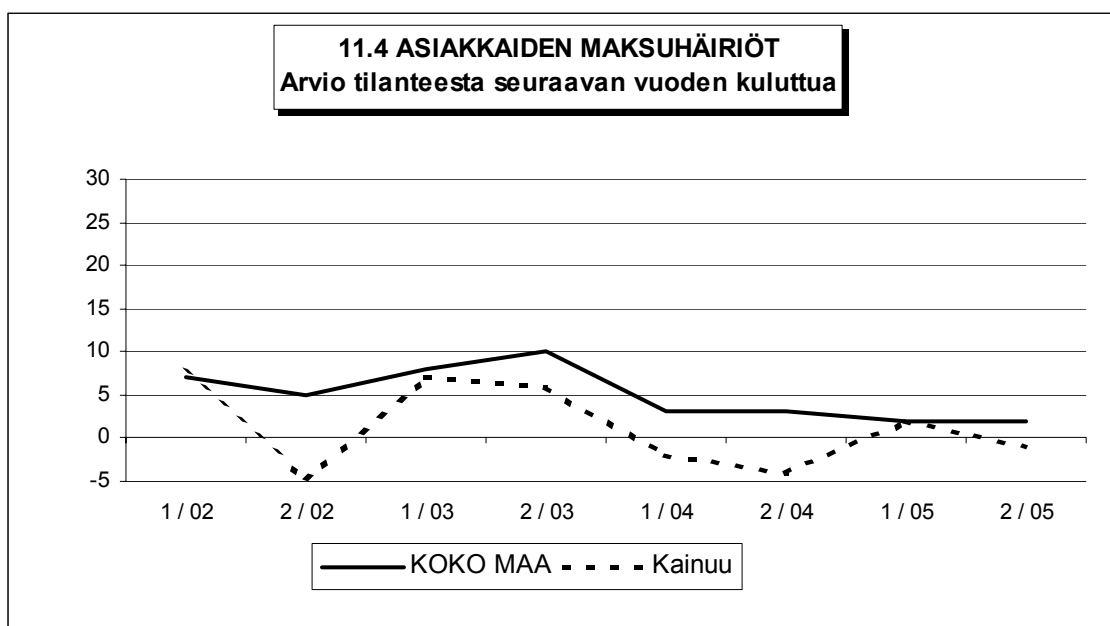
Alueella toimivista pk-yrityksistä 13 prosenttia tarvitsee ulkopuolista rahoitusta yrityksen kasvua varten. Koko maassa vastaava luku on 15 prosenttia. Kasvun rahoitusta Kainuun pk-yritykset aikovat hankkia yleisimmin pankista (85%) ja Finnverasta (10%). Kasvua varten ulkopuolisen rahoituksen hankkimista suunnittelevista pk-yrityksistä hankaluuksia ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä odottaa joka kymmenes yritys Kainuussa ja noin joka kuudes yritys koko maassa.

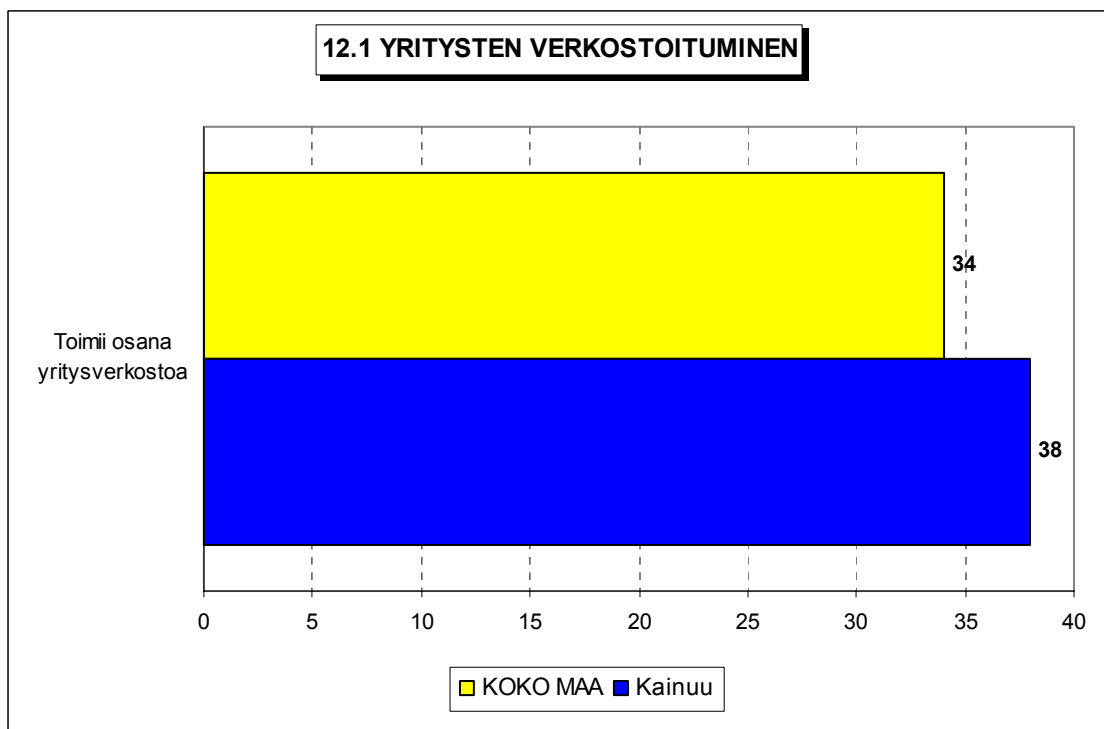
Taulukko 11: Hankaluudet ulkopuolisen rahoituksen järjestämisessä

%-osuudet yrityksistä, joiden kasvu tarvitsee ulkopuolista rahoitusta	KOKO MAA %	Kainuu %
TULEEKO RAHOITUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ HANKALUUKSIA TAI VAIKEUKSIA		
Ei	74	56
Kyllä	18	10

12 Pk-yritysten verkostoituminen

Kainuun pk-yrityksistä 38 prosenttia toimii osana yritysverkostoa tai muuta tiivistä yhteenliittymää tai ketjua. Valtakunnallisesti vastaava luku on 34 prosenttia.

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

ALUEKONTTORIT

HELSINKI (PÄÄKAUPUNKISEUTU)

Eteläesplanadi 8 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

UUSIMAA

Eteläesplanadi 8 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

JOENSUU

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

KUOPIO

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

LAHTI

Laiturikatu 2, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

LAPPEENRANTA

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

MIKKELI

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

OULU

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

PORI

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

ROVANIEMI

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

SEINÄJOKI

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

TAMPERE

Hämeenkatu 9 • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

VAASA

Pitkäkatu 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

EDUSTUSTOT ULKOMAILLA

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre, toimisto 419/Finpro
RUS-197046 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

ETELÄ-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Alvar Aallon katu 31, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT RY
Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

HELSINGIN YRITTÄJÄT
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

KAINUUN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

KYMEN YRITTÄJÄT RY
Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

LAPIN YRITTÄJÄT RY
Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

LÄNSIPOHJAN YRITTÄJÄT RY
Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT RY
Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT RY
Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY
Uusikatu 64 A 2. krs., 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT RY
Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT RY
Tapiolan keskustorni 8. krs, 02100 Espoo
p. (09) 455 4525, f. (09) 467 655
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT RY -
KUST-ÖSTERBOTTENS FÖRETAGARE RF
Hietasaarencatu 6, 65100 Vaasa
p. (06) 356 0800, f. (06) 356 0815
www.yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT RY
Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

SAVON YRITTÄJÄT RY
Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

UUDENMAAN YRITTÄJÄT - NYLANDS FÖRETAGARE RY
Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT RY
Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Kainuun Yrittäjät

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
Puhelin (08) 613 0931
Faksi (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Suomen Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 229 229 99
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

FINNVERA

Kajaani
Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Finnvera Oyj
Valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi
Helsinki

Eteläesplanadi 8
PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio
Haapaniemenkatu 40
PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240